

DOI: 10.33398/2224-0926-2021-1-39-19-27

УДК 373.67(477);78.03:314.743;373.67(477)

Ганна Карась

ORCID ID: 0000-0003-1440-7461

**МУЗИЧНЕ ДІАСПОРОЗНАВСТВО В НАУКОВИХ ЗДОБУТКАХ
ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ МУЗИЧНОЇ МЕДИЄВІСТИКИ
ТА УКРАЇНІСТИКИ ЛЬВІВСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ
МУЗИЧНОЇ АКАДЕМІЇ ІМЕНІ МИКОЛИ ЛИСЕНКА**

Аналізується становлення і розвиток нового напрямку у вітчизняній культурології та мистецтвознавстві – українського музичного діаспорознавства – науковцями кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка, яка відзначає 20-річчя свого заснування. Підкреслена провідна роль у цьому процесі її першого завідувача – доктора мистецтвознавства, професора Юрія Ясіновського, вихованок його наукової школи – докторів мистецтвознавства Наталії Сиротинської та Уляни Граб. Цей напрям наукової роботи кафедри структуровано за кількома векторами: наукові дослідження, їх публікація, видавнича діяльність, повернення в Україну архівів діячів музичної культури української діаспори як бази для наукових досліджень і їх опрацювання, виховання нової когорти вчених, організація наукових конференцій на базі кафедри, участь в конференціях інших вишів України та зарубіжжя. Накреслено нові перспективні напрями подальших досліджень у цьому сегменті науки: поглиблене вивчення творчості композиторів діаспори; аналіз музикознавчої спадщини українського зарубіжжя; упровадження здобутків діаспори та зарубіжного досвіду підготовки мистецьких кадрів на різноманітних курсах у діяльність освітніх та мистецьких закладів України.

Ключові слова: українське музичне діаспорознавство, кафедра, музична медієвістика та україністика, Львівська національна музична академія імені Миколи Лисенка.

Серед актуальних завдань сучасної національної вищої школи – залучення її вихованців до вивчення культурного надбання українського народу. Нинішня доба національного і духовного життя в Україні актуалізує зацікавленість проблемами культурного минулого, на які до 1990-х рр. були накладені своєрідні «табу». Однією з них є музична культура українців західної діаспори як складова національного культурного простору. Можливість опрацювання заборонених раніше архівів, закордонних видань, періодики, живих контактів з діячами діаспори, яка з'явилася з часу проголошення незалежності України, сприяла науковому вивченню цієї проблеми, утвердженню нового напрямку в сучасному мистецтвознавстві – *музичного діаспорознавства*. За останні три десятиліття в Україні напрацьовано значний масив наукових праць, науково-популярних видань, які дали можливість здійснити узагальнюючі наукові дослідження, вийти на нове бачення соціокультурного феномена української західної діаспори.

Дослідження українських етнічних спільнот, які виникли в різних країнах світу понад сто років тому, було на маргінесі гуманітарних та соціальних наук. Про важливість наукових студій діаспори засвідчує постанова Президії НАН України від 16.03.1994 р., в якій відзначено факт зародження нового напрямку досліджень гуманітарного профілю – *діаспорознавство*.

В Україні процес пізнання музичної культури українців за її кордонами розпочався тільки з часу проголошення незалежності України. До ґрунтовних напрацювань у цьому напрямку істориків (С. Віднянський, М. Палієнко, В. Трошинський), філософів (Н. Кривда, В. Школьнік), соціологів (К. Чернова), літературознавців (О. Слоньовська) додалися праці з мистецтвознавства (О. Білас, І. Дем'янця, Н. Калущкої, Н. Кашкадамової, Л. Кияновської, Т. Кметюка, О. Козаренка, Н. Корольок, Н. Костюк, Л. Курбанової, Л. Лехника, І. Лисенка, О. Мартиненко, О. Немкович, Л. Обух, С. Павлишин, Л. Пархоменко, Т. Прокопович, В. Сивохіпа, Р. Стельмашука, А. Терещенко, Л. Філоненка, О. Чигера, С. Шнерха, В. Шульгіної, Ю. Ясіновського), які присвячені постатям музичної культури українського зарубіжжя, окремим періодам її розвитку, музичній Україні загалом.

Однак в Україні тривалий час не було створено цілісної картини цього явища. Таким чином, накопичений дослідниками в діаспорі та Україні матеріал дозволив не лише систематизувати його, але й, узагальнивши, вийти на нове бачення соціокультурного феномена української західної діаспори. Дослідження Ганни Карась [12; 13], Віолетти Дутчак [10; 11] та Уляни Граб [8; 9] утвердили основи нового напрямку у вітчизняній культурології та мистецтвознавстві – *українське музичне діаспорознавство*.

Теоретичне обґрунтування музичної культури української західної діаспори як соціокультурного феномена полягає в тому, що вона розглядається як соціальний інститут і як спосіб діяльності митців. Інституціональне розуміння музичної культури підкреслює її соціальну природу й об'єктивує її буття як форму суспільної свідомості. Музична культура діаспори як соціальний інститут або форма суспільної свідомості становить систему взаємозв'язків між громадськими, культурно-освітніми інституціями, членами співтовариства діаспорної спільноти та народами світу. Музична культура зв'язана з іншими формами суспільної свідомості (релігією, політикою, ідеологією тощо), що дає можливість трактувати її як складний комплекс духовних явищ. Музична культура діаспори зумовлена особливостями конкретного соціального поля і є органічним синтезом материкового та діаспорного різновидів. Інституції діаспори забезпечували організоване музичне життя громади, сприяли розгортанню різновекторної діяльності (виконавської, композиторської, освітньої, наукової і т. і.).

Вагома роль в розвитку українського музичного діаспорознавства належить науковцям кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка (заснована в грудні 2000 року) і, насамперед, її засновнику – доктору мистецтвознавства, професору Юрію Павловичу Ясіновському.

Мета дослідження: проаналізувати внесок викладачів кафедри в розбудову нового напрямку сучасного мистецтвознавства.

Джерельною базою дослідження є: публікації науковців кафедри, України і діаспори.

Щодо окресленого напрямку наукової роботи викладачів кафедри, то вона, одразу ж після її створення, була структурована за кількома векторами: наукові дослідження, їх публікація, видавнича діяльність, повернення в Україну архівів діячів музичної культури української діаспори як бази для наукових досліджень і їх опрацювання, виховання нової когорти вчених, організація наукових конференцій на базі кафедри

та участь в конференціях інших вишів України та зарубіжжя, співпраця із науковцями України та зарубіжжя.

Свідченням активної *видавничої діяльності* науковців кафедри є десятки публікацій в ділянці музичної культури української діаспори. При цьому представлені такі її форми: авторські видання, редагування та підготовка матеріалів до друку, участь у серійних виданнях у співпраці з різними науковими закладами, зокрема, з Інститутом літургійних наук Українського католицького університету (далі – УКУ) та Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича. Кафедра започаткувала видання власного наукового збірника «Musica humana» (вийшло 3 числа), бере активну участь у редакційній праці наукового збірника Львівської національної музичної академії «Українська музика» (вийшло 38 чисел). В межах співпраці з Інститутом літургійних наук УКУ започатковані серії «Καλοφωνία» – науковий збірник з історії церковної монодії та гимнографії» (вийшло 9 чисел), «Антологія візантійсько-слов'янської та української монодії» (вийшло 12 випусків). Спільно з Інститутом українознавства імені І. Крип'якевича кафедра видає серію «Історія української музики: Дослідження. Джерела» (вийшло більше 20 випусків). Всі ці видання здобули визнання серед науковців України та зарубіжжя і формують важливу наукову базу, використовуються в навчальній роботі зі студентами. Викладачі кафедри активно публікують наукові статті в багатьох українських та зарубіжних наукових виданнях, монографії, в яких значне місце займає проблематика музичної діаспори, про що мова йтиме далі.

Повернення в Україну архівів діячів музичної культури української діаспори стало другим важливим вектором діяльності кафедри. Саме завдяки наполегливості та ініціативі її завідувача – професора Ю. Ясіновського – в Україну повернулися об'ємні фонди двох провідних діячів музичної культури української діаспори – Мирослава Антоновича з Нідерландів та Ігоря Соневицького із США, які сьогодні знаходяться в УКУ у Львові. Також налагоджений зв'язок із родиною музикознавця Василя Витвицького та дослідника дискографії Степана Максимюка із США.

На цій основі, завдяки підтримці професора Ю. Ясіновського, Любомир Лехник захищає кандидатську дисертацію про музикознавчу та композиторську спадщину В. Витвицького [15], пише передмови до його музикознавчих праць та публіцистики [5], до диптиху для струнного оркестру «Пісня і танець» та струнного квартету композитора [6; 7]. Під редагуванням Ю. Ясіновського в Україні було передруковано монографію В. Витвицького про життя і творчість композитора, музикознавця та диригента Михайла Гайворонського [4], надруковано його музикознавчі праці та публіцистику [5]. Листи композитора Андрія Гнатишина із Австрії до Осипа Гридогового та бібліографія українських звукозаписів 1903–1995 років, виконана колекціонером із США Степаном Максимюком, теж побачили світ завдяки упорядкуванню професора Ю. Ясіновського [16; 17].

Найбільш потужно в науковому доробку кафедри щодо музичної діаспори представлена життєтворчість Мирослава Антоновича. Вперше увагу до нього як диригента і музикознавця Ю. Ясіновський привертає на Міжнародній науковій конференції «Мистецтво і традиційна культура українського зарубіжжя», яка відбулася в Івано-Франківську 10–12 листопада 1992 року [29] і стала своєрідним поворотним моментом у дослідження музичної культури діаспори.

Щодо перевезення архіву та бібліотеки М. Антоновича з Нідерландів на рідну землю, то Ю. Ясіновський розповів про це у своїй статті [27]. Спочатку ця ідея визрівала в листуванні між ними в 1990-х роках, а після перебування Ю. Ясіновського в Утрехті на початку лютого 2000 року та огляду цієї спадщини стала реальністю. Першу частину архіву професор привіз з собою до Львова, повертаючись із цієї мандрівки, а більша – була перевезена влітку 2001 року і розміщена в Інституті Літургійних Наук Львівської Богословської Академії (тепер – УКУ). Виконавши велику підготовчу роботу та отримавши архів і бібліотеку Мирослава Антоновича, Ю. Ясіновський здійснює їх характеристику та подає бібліографію наукових праць вченого [27; 28]. Після публікації збірника статей М. Антоновича з історії української церковної музики «*Musica sacra*» та його розвідки про С. Людкевича (всі – під редакцією Ю. Ясіновського) [1–3], було закладено базу для ґрунтовного наукового дослідження наукової та творчої спадщини цього непересічного діяча діаспори. Під науковим керівництвом Ю. Ясіновського Ігор Червінський захищає дипломну роботу «“Візантійський хор” Мирослава Антоновича» та досліджує дискографію хору [24; 25].

1 березня 2007 р. в м. Долині на Івано-Франківщині (на батьківщині митця) відбулася *Міжнародна наукова конференція*, присвячена 90-річчю від дня народження Мирослава Антоновича, яка з того часу стає традиційною під назвою «Антоновичеві читання». Організаторами ювілейного дійства стали Інститут літургійних наук УКУ, Музикознавча комісія НТШ (Львів), а також Івано-Франківська обласна та Долинська районна адміністрації, викладачі кафедри. З нагоди святкування в Долину прибули діти Антоновича – син Роман та дочка Андрея, а також учасник «Візантійського хору» Джон Вернерт, які поділилися спогадами про М. Антоновича.

За підсумками конференції 2007 року був надрукований збірник «*Musica Humana*» [30], до якого увійшли доповіді її учасників – викладачів кафедри Ю. Ясіновського [27], Н. Сиротинської [22], У. Граб, які розкривали різні аспекти діяльності видатного українського диригента та музикознавця. Доцент кафедри музичної медієвістики та україністики, нині – доктор мистецтвознавства, Мирослава Новакович друкує в ньому одну з перших ґрунтовних рецензій на книгу спогадів видатного українського хорового диригента Олександра Кошиця, яка була вперше передрукована в Україні 2008 року [20]. Тим самим, коло персоналій музичної культури діаспори, які поступово знаходили наукове висвітлення на рідній землі, розширювалося. У своїй докторській монографії вчена спирається на праці діаспорних авторів М. Антоновича, Т. Беднаржову, О. Гнатюк, З. Лиська, А. Ольховського, В. Пилиповича, Ф. Шешка [19], що засвідчує їх актуальність у сучасних дослідженнях.

Також у збірнику надруковано дві роботи М. Антоновича «Вокальна культура в Україні в XVI–XVIII століттях» і «Сучасний стан досліджень творчості Жоскена» та листи М. Антоновича до видатного польського музиколога Адольфа Хибінського.

Отож, хоч магістральні наукові зацікавлення Ю. Ясіновського – історія музики, давня українська музика і літургійний спів, історія культури Середньовіччя і ранньомодерної доби, однак музична культура української діаспори теж зайняла своє поважне місце в доробку вченого.

Ю. Ясіновський наполегливо і досить вимогливо підходить до *формування власної наукової школи*. Саме його вихованка – Наталія Ігорівна Сиротинська – стала правонаступницею в завідуванні кафедри у 2016 році, створеної її наставником.

Вона активізувала роботу щодо підвищення фахового та наукового рівня викладачів кафедри, особисто захистивши докторську дисертацію, та сприяла в завершенні досліджень своїх колег Уляни Граб та Мирослави Новакович. Таким чином, сьогодні на кафедрі працює вже три доктори мистецтвознавства, що засвідчує її високий кадровий потенціал.

Н. Сиротинська продовжує науковий напрям свого наукового консультанта – дослідження давньої української монодії. Її докторська дисертація та монографія присвячені Богородичній гимнографії у вимірах духовної культури України XI–XVII століть і безпосереднього відношення до музичного діаспорознавства не мають, однак в них вчена звертається до музикознавчої спадщини діаспори, зокрема праць М. Антоновича, О. Кошиця, П. Маценка, А. Ольховського, Ф. Шешка [21; 23]. Під її керівництвом сьогодні здійснюється дослідження аспіранта Юрія Островського «Музично-мистецька діяльність Ігоря Соневицького в українському еміграційному культуротворенні другої половини XX ст. (на матеріалі архіву І. Соневицького)».

Вихованка наукової школи Ю. Ясіновського доктор мистецтвознавства Уляна Богданівна Граб досліджує еміграційне музикознавство в українському культуротворенні повоєнних десятиліть крізь призму інтелектуальної біографії Мирослава Антоновича. Вчена публікує численні статті, присвячені музикознавцю, в українських та зарубіжних (Німеччина, Польща) виданнях, монографію [8], на основі якої захищає докторську дисертацію [9]. У. Граб вперше в українському музикознавстві здійснила реконструкцію інтелектуальної біографії представника української музикознавчої науки діаспори на основі великого масиву історіографічних, зокрема архівних джерел; ввела в музикознавчий обіг методологічні принципи жанру інтелектуальної біографії й обґрунтувала доцільність його використання для комплексного вивчення діяльності музикознавців у різні історичні періоди. Введення цього концепту в сучасну музичну науку розширило поле наукового пошуку й інтегрувало її в русло світової гуманітарної думки.

Під науковим керівництвом п. Уляни Граб Євгенія Лазаревич захищає кандидатську дисертацію ««Візантійський хор» М. Антоновича в контексті європейського хорового виконавства другої половини XX століття» [14], Валентина Маруняк у 2020 році – магістерську роботу про синергію графіки і музики на прикладі творів Я. Гніздовського та М. Кузана та пише статтю на цю тему [18]. Цьогорічна випускниця Вікторія Шершун готує магістерську роботу про балет у творчості І. Соневицького («Попелюшка») та С. Туркевич-Лукіянович («Весна», «Мавка», «Руки», «Страхопуд»), а також друкує статтю [26].

Таким чином, ми спостерігаємо наступність діяльності викладачів кафедри в науковій проблематиці та підготовці молодих кадрів.

Те, що дослідження музичної культури української діаспори Г. Карась [12; 13] та В. Дутчак [10; 11] в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника сформувалися в новий напрямок вітчизняної культурології та мистецтвознавства – українське музичне діаспорознавство, не є випадковим явищем. Багаторічна участь професора Ю. Ясіновського в редколегії «Вісника Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (серія – Мистецтвознавство), рецензування монографій та статей цих дослідниць, залучення їх до наукових конференцій, які проводила кафедра музичної медієвістики та україністики Львівської

національної музичної академії імені Миколи Лисенка, опонування Ганною Карась докторських дисертацій п. Н. Сиротинської [21] та п. У. Граб [9], кандидатської дисертації п. Є. Лазаревич [14] є свідченням наукової співпраці і творчої синергії двох вишів.

Підсумовуючи, зауважимо, що викладачі кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка за 20 років існування кафедри здійснили вагомий внесок у дослідження музичної культури української діаспори, хоч і сьогодні є ще нові перспективні напрями подальших досліджень: поглиблене вивчення творчості композиторів діаспори; аналіз музикознавчої спадщини українського зарубіжжя; упровадження здобутків діаспори та зарубіжного досвіду підготовки мистецьких кадрів на різноманітних курсах у діяльність освітніх та мистецьких закладів України.

Література

1. Антонович М. Станислав Людкевич: композитор, музиколог / наук. ред., біографічна нотатка про М. Антонюка Ю. Ясіновський. Львів: Спілка композиторів України, 1999. 60 с.
2. Антонович М. Станислав Людкевич: композитор, музиколог / наук. ред., біографічна нотатка про М. Антонюка Ю. Ясіновський. Львів: Veritas, 2007. 64 с.
3. Антонович М. *Musica sacra* : збірник статей з історії української церковної музики / ред. Ю. Ясіновський, перекл. Андрій Ясіновський [=Історія української музики. Вип. 3: Дослідження. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України]. Львів, 1997. 261 с.
4. Витвицький В. Михайло Гайворонський: Життя і творчість / ред. Є. Дзюпина, Ю. Ясіновський. Львів, 2001. 175 с. [= Історія української музики (Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України). Вип. 7: Дослідження].
5. Витвицький В. Музикознавчі праці. Публіцистика / упоряд., підг. до друку, комент., перекл., вступ Любомир Лехник, ред. Ю. Ясіновський [=Історія української музики: дослідження, 11]. Львів, 2003. 400 с.
6. Витвицький В. Пісня і танець: Диптих для струнного оркестру [партитура, оркестрові партії] / відп. за вип. Юрій Ясіновський, ред. Артур Микитка, передмова Любомир Лехник. Львів: Вид-во УКУ, 2009. 48 с.
7. Витвицький В. Струнний квартет / муз. ред. Орест Когут, перед. слово Любомир Лехник, техн. ред. Богдан Борисенко. Львів, 2002. 60 с., ноти.
8. Граб У. Мирослав Антонович: інтелектуальна біографія: Еміграційне музикознавство в українському культуротворенні повоєнних десятиліть : монографія. Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2019. 456 с. + 24 с. іл.
9. Граб У. Мирослав Антонович: інтелектуальна біографія. Еміграційне музикознавство в українському культуротворенні повоєнних десятиліть: автореф. дис. ... доктора мистецтвознавства: 26.00.01 – теорія та історія культури / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ, 2019. 35 с.
10. Дутчак В. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя в національному музично-культурному процесі ХХ – початку ХХІ століть : автореф. дис... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03 – Музичне мистецтво / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. К., 2014. 40 с.
11. Дутчак В. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя ХХ – початку ХХІ століття : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 488 с.
12. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття : монографія. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. 1164 с.
13. Карась Г. Українська музична культура західної діаспори як соціокультурний феномен ХХ століття : автореф. дис.... д-ра мистецтвознавства : 26.00.01 – теорія та історія культури / НАКККиМ. К., 2014. 44 с.

14. Лазаревич Є. «Візантійський хор» М. Антоновича в контексті європейського хорового виконавства другої половини ХХ століття: автореф. дис. ... кандидата мистецтвознавства : 17.00.03 – музичне мистецтво / Львівська національна музична академія імені Миколи Лисенка, 2018. 24 с.
15. Лехник Л. Василь Витвицький: музикознавча та композиторська спадщина: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.01 – теорія та історія культури / Львівська державна музична академія ім. М. В. Лисенка. Львів, 2006. 20 с.
16. Листи Андрія Гнатишина до Осипа Гридогова / упоряд., вступ. стаття і прим. Петро Баб'як, заг. ред. Юрій Ясіновський / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України [=Історія української музики, 8]. Львів, 2002. 54 с
17. Максимюк С. Бібліографія українських звукозаписів 1903–1995 / ред., передм. Ю. Ясіновський, співавтор передм. Володимир Пилипович [=Історія української музики. Вип. 20: Джерела / Інститут Літургійних Наук УКУ, Кафедра музичної медієвістики та україністики ЛНМА ім. М. Лисенка]. Львів: Вид. Тарас Тетюк, 2014. 116 с.
18. Маруняк В. «Музика в графіці» та «графіка в музиці» (на прикладі вибраних творів М. Кузана та Л. Дичко). *Українська музика*. 2018. Ч. 3 (29). С. 154–165.
19. Новакович М. Галицька музика габсбурзької доби: у пошуках української ідентичності : монографія. Львів: Видавець Т. Тетюк, 2019. 376 с. з іл.
20. Новакович М. Спогади Олександра Кошиця [Рецензія]. *Musica Humana*. Львів, 2010. ч. 3. С. 182–187.
21. Сиротинська Н. Богородична гимнографія у вимірах духовної культури України ХІ–ХVІІ століть : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства: 26.00.01 – теорія та історія культури (мистецтвознавство) / НАКККіМ. Київ, 2017. 39 с.
22. Сиротинська Н. Мирослав Антонович як історик церковного співу. *Musica Humana*. Львів, 2010, ч. 3. С. 61–72.
23. Сиротинська Н. Перло многоцінне: музично-поетичний світ богородичної гимнографії : монографія. Львів: Видавець Тетюк Т. В. 2014. 334 с.
24. Червінський І. «Візантійський хор» Мирослава Антоновича: дипломна робота / наук. кер. Ю. Ясіновський. Львів, 2000. 50 с. [Львівська духовна семінарія Святого Духа Львівської Богословської Академії].
25. Червінський І. «Візантійський хор» Мирослава Антоновича та його дискографія. *КАЛОΦΩΝΙΑ / KALOPHONIA*: наук. зб. статей і матеріалів з історії церковної монодії та гимнографії. До 70-річчя Олександри Цалай-Якименко. Львів: Вид-во Львівської Богословської Академії, 2002. Ч. 1. С. 161–174.
26. Шершун В. Дитячий балет «Весна» Стефанії Туркевич-Лукіянович. *Українська музика*. 2018. Ч. 4 (30). С. 256–262.
27. Ясіновський Ю. Архів і бібліотека Мирослава Антоновича. *Musica Humana*. Львів, 2010. Ч. 3. С. 73–81.
28. Ясіновський Ю. Мирослав Антонович : бібліографія наукових праць. *Καλοφωνία*. 2012. Ч. 6. С. 310–315.
29. Ясіновський Ю. Мирослав Антонович – диригент і музикознавець. *Мистецтво і традиційна культура українського зарубіжжя* : матеріали Міжнародної наукової конференції (Івано-Франківськ, 10–12 лист. 1992 р.). Львів, 1996. С. 146–151.
30. *Musica Humana* : зб. ст. кафедри музичної медієвістики та україністики / упоряд. Уляна Граб, Наталя Сиротинська; відп. ред. Юрій Ясіновський; Львівська Національна музична академія ім. М. Лисенка. Львів: ЛНМА ім. М. Лисенка, 2010. 206 с. (Наукові збірники ЛНМА ім. М. Лисенка; вип. 23; ч. 3).

References

1. Antonovych, M. (1999). *Stanislav Lyudkevych: composer, musicologist*. Yu. Yasinovskiy (Sc. ed., biographical note about M. Antontovych). Lviv: Union of Composers of Ukraine [in Ukrainian].

2. Antonovych, M. (2007). *Stanislav Lyudkevych: composer, musicologist*. Yu. Yasinovskyi (Sc. ed., biographical note about M. Antontovych). Lviv: Veritas [in Ukrainian].
3. Antonovych, M. (1997). *Musica sacra* : collection of articles on the history of Ukrainian church music. Yu. Yasinovskyi (Ed.), Andrii Yasinovskyi (Transl.) [= *History of Ukrainian music*, Issue 3: Research. I. Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine]. Lviv. [in Ukrainian].
4. Vytvytskyi, V. (2001). *Mykhailo Haivoronskyi: Life and work*. E. Dzyupina, Yu. Yasinovskyi (Eds.). Lviv [= *History of Ukrainian music* (I. Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine). Issue 7: Research] [in Ukrainian].
5. Vytvytskyi, V. (2003). *Musicological works. Journalistic works*. L. Lekhnik (Compiler, ed., commentary, translation, introduction), Yu. Yasinovskyi (Ed.) [= *History of Ukrainian music: research*, 11]. Lviv [in Ukrainian].
6. Vytvytskyi, V. (2009). *Song and dance* : Diptych for string orchestra [score, orchestral parts]. Yu. Yasinovskyi (Resp. ed.), A. Mykytka (Ed.), L. Lekhnyk (Foreword). Lviv: UCU Publishing House [in Ukrainian].
7. Vytvytskyi, V. (2002). *String Quartet*. O. Kohut (Mus. ed.), L. Lekhnyk (Foreword), B. Borysenko (Tech. ed.). Lviv [in Ukrainian].
8. Hrab, U. (2019). *Myroslav Antonovych: intellectual biography: Emigrant musicology in the Ukrainian cultural creation of the postwar decades*. Lviv: Ukrainian Catholic University Publishing House [in Ukrainian].
9. Hrab, U. (2019). *Myroslav Antonovych: intellectual biography. Emigrant musicology in the Ukrainian cultural creation of the postwar decades*. Extended abstract of Doctor's thesis. M. T. Rytskyi Institute of Art History, Folklore and Ethnology. Kyiv [in Ukrainian].
10. Dutchak, V. (2014). *Bandura art of Ukrainian abroad in the national musical and cultural process of the XX – early XXI centuries*. Extended abstract of Doctor's thesis. M. T. Rytskyi Institute of Art History, Folklore and Ethnology. Kyiv [in Ukrainian].
11. Dutchak, V. (2013). *Bandura art of the Ukrainian abroad of the XX–the beginning of the XXI century*. Ivano-Frankivsk: Foliant [in Ukrainian].
12. Karas, H. (2012). *Musical culture of the Ukrainian diaspora in the world time space of the XX century*. Ivano-Frankivsk: Tipovit [in Ukrainian].
13. Karas, H. (2014). *Ukrainian musical culture of the Western diaspora as a socio-cultural phenomenon of the twentieth century*. Extended abstract of Doctor's thesis. National Academy of Management of Culture and Arts. Kyiv [in Ukrainian].
14. Lazarevych, E. (2018). «Byzantine Choir» by M. Antonovych in the context of European choral performance of the second half of the twentieth century. Extended abstract of candidate's thesis. The Mykola Lysenko Lviv National Music Academy. Lviv [in Ukrainian].
15. Lekhnyk, L. (2006). *Vasyl Vytvytskyi: musicological and compositional heritage*. Extended abstract of candidate's thesis. The Mykola Lysenko Lviv State Music Academy. Lviv [in Ukrainian].
16. Babiak, P. (Ed., introduction article and notes), Yasinovskyi, Yu. (Ch. ed.). (2002). *Letters of Andriy Hnatyshyn to Osip Hrydov*. The I. Krypyakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine [= *History of Ukrainian Music*, 8]. Lviv, 2002 [in Ukrainian].
17. Maksymiuk, S. (2014). *Bibliography of Ukrainian sound recordings 1903–1995*. Yu. Yasinovskyi (Ed., foreword), V. Pylypovych (Co-author of the foreword) [= *History of Ukrainian music*, issue 20: Sources. UCU Institute of Liturgical Sciences, Department of Musical Medieval Studies and Ukrainian Studies, The M. Lysenko Lviv National Music Academy]. Lviv: Publisher T. Tetiuk [in Ukrainian].
18. Maruniak, V. (2018). “Music in graphics” and “graphics in music” (on the example of selected works by M. Kuzan and L. Dychko). *Ukrainska muzyka*, 3 (29), 154–165 [in Ukrainian].
19. Novakovych, M. (2019). *Galician music of the Habsburg era: in search of Ukrainian identity..* Lviv: Publisher T. Tetiuk [in Ukrainian].

20. Novakovych, M. (2010). Memoirs of Oleksandr Koshyts [Review]. *Musica Humana*, 3, 182–187 [in Ukrainian].
21. Syrotynska, N. (2017). *Theotokos hymnography in the dimensions of spiritual culture of Ukraine of XI–XVII centuries*. Extended abstract of Doctor's thesis. National Academy of Management of Culture and Arts. Kyiv [in Ukrainian].
22. Syrotynska, N. (2010). Myroslav Antonovych as a historian of church singing. *Musica Humana*, 3, 61–72 [in Ukrainian].
23. Syrotynska, N. (2014). *Pearl of great value: musical and poetic world of the Virgin hymnography*. Lviv: Publisher T. Tetiuk. [in Ukrainian].
24. Chervinskyi, I. (2000) “Byzantine Choir” by Myroslav Antonovych. Yu. Yasinovskyi (supervisor). Lviv Theological Seminary of the Holy Spirit of the Lviv Theological Academy. Lviv [in Ukrainian].
25. Chervinskyi, I. (2002) “Byzantine Choir” by Myroslav Antonovych and his discography. *КАΛΟΦΩΝΙΑ/KALOPHONIA*. Scientific collection of articles and materials on the history of church monody and hymnography. On the 70th anniversary of Aleksandra Tsalai-Yakymenko. Lviv: Lviv Theological Academy Publishing House. Part 1. (pp. 161–174) [in Ukrainian].
26. Shershun, V. (2018) Children's ballet “Spring” by Stefania Turkevich-Lukiyanovych. *Ukrainska muzyka*, 4 (30), 256–262 [in Ukrainian].
27. Yasinovskyi, Yu. (2010). Archive and library of Myroslav Antonovych. *Musica Humana*, 3, 73–81.
28. Yasinovsky, Yu. (2012). Myroslav Antonovych: bibliography of scientific works. *Καλοφωνία*, 6, 310–315.
29. Yasinovsky, Yu. (1996). Myroslav Antonovych – conductor and musicologist. *Proceedings of the International scientific conference “Art and traditional culture of Ukrainian abroad”*. (pp. 146–151). Lviv [in Ukrainian].
30. *Musica Humana* : collection of articles of the Department of Musical Medieval Studies and Ukrainian Studies. (2010). U. Hrab, N. Syrotynska (Compilers); Yu. Yasinovskyi (Resp. ed.). Issue 23; part 3. Lviv: The M. Lysenko Lviv National Music Academy.

Hanna Karas. Diaspora music studies among the scientific achievements of the professors of the Department of Musical Medieval Studies and Ukrainian Studies of the Mykola Lysenko Lviv National Music Academy.

The formation and progress of the Ukrainian diaspora music studies' new current in the national culturology and study of art by the department of music medieval and Ukrainian studies teaching assistants of the Mykola Lysenko Lviv National Music Academy which celebrates its 20th anniversary is analyzed. The leading role of the first head of the department Doctor of Arts, Professor Yurii Yasinovskyi and his scientific school followers Doctor of Arts Natalia Syrotynska and Uliana Hrab in this process is pointed out. The main area of the department's scientific research is structured according to such vectors as scientific research and the publication of its results, publishing activity, restitution of outstanding musical culture workers' records as a base for scientific research and its processing, raising of a new generation of scientists, organization of scientific conferences at the basis of the department, participation in the Ukrainian and international conferences. The intensive study of the composers' creative lives, the analysis of the Ukrainian emigre community's musicological heritage, implementation of the diaspora's achievements and foreign experience in new specialists' training in various courses into the activities of educational and art institutions are the new outlined areas for further research in this segment of science.

Key words: *Ukrainian music diaspora studies, department, music medieval and Ukrainian studies, the Mykola Lysenko Lviv National Music Academy.*

